



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2024 r.

Pozycja 74

POSTANOWIENIE

z dnia 17 października 2023 r.

Sygn. akt Ts 55/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej S.R. o zbadanie zgodności:

- art. 216 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm.) w zakresie, w jakim uzależnia zastosowanie przepisów rozdziału 6 działu III tej ustawy do nieruchomości nabytych na rzecz gminy na podstawie ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości od wyznaczenia właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu przez właściwy organ terminu zawarcia umowy zbycia nieruchomości na podstawie 49 ust. 3 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości
- z art. 21 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - z art. 21 ust. 1 i art. 64 Konstytucji,
 - z art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji,
 - z art. 32 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 2 marca 2023 r. (data nadania) S.R. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia, sformułowanym na tle następującej sprawy.

Wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w L. z 16 listopada 2021 r. (sygn. akt [...]) uchylono decyzję Starosty L. z 17 sierpnia 2020 r. (znak: [...]) oraz utrzymując ją w mocy decyzję Wojewody L. z 10 maja 2021 r. (nr [...]) o umorzeniu postępowania w sprawie zwrotu wywłaszczonej nieruchomości. Od wskazanego wyroku skargę kasacyjną wniosła Gmina L.

Wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 listopada 2022 r. (sygn. akt [...]) uchylono zaskarżony wyrok i przekazano sprawę Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w L. do ponownego rozpoznania. Wyrok ten wskazano w złożonej skardze konstytucyjnej

jako ostateczne orzeczenie o konstytucyjnych wolnościach lub prawach skarżącego w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393).

2. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 26 maja 2023 r. skarżący został wezwany do udokumentowania daty doręczenia orzeczenia wskazanego w skardze konstytucyjnej jako ostateczne. W piśmie z 6 czerwca 2023 r. (data nadania) skarżący udokumentował datę doręczenia wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 listopada 2022 r. (sygn. akt [...]).

3. Kwestionowanemu art. 216 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. „o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm.) w zakresie, w jakim uzależnia zastosowanie przepisów rozdziału 6 działu III tej ustawy do nieruchomości nabytych na rzecz gminy na podstawie ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości [Dz. U. Nr 22, poz. 99, ze zm.; dalej: u.g.g.w.n.] od wyznaczenia właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu przez właściwy organ terminu do zawarcia umowy zbycia nieruchomości na podstawie 49 ust. 3 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości”, skarżący zarzucił, że stanowiąc podstawę wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 listopada 2022 r. (sygn. akt [...]), doprowadził do naruszenia jego konstytucyjnych wolności i praw odczytywanych przez niego z:

- art. 21 ust. 2 Konstytucji, przez niezapewnienie określonej grupie osób, których nieruchomości zostały nabyte na rzecz gminy na podstawie przepisów u.g.g.w.n. bez uprzedniego wyznaczenia terminu, o którym mowa w art. 49 ust. 3 u.g.g.w.n., możliwości realizowania konstytucyjnie zagwarantowanego prawa do zwrotu wywłaszczonych nieruchomości,

- art. 21 ust. 1 i art. 64 Konstytucji, przez niezapewnienie określonej grupie osób, których nieruchomości zostały nabyte na rzecz gminy na podstawie przepisów u.g.g.w.n. bez uprzedniego wyznaczenia terminu, o którym mowa w art. 49 ust. 3 u.g.g.w.n., możliwości realizowania konstytucyjnie zagwarantowanego prawa do korzystania z równej dla wszystkich obywateli ochrony prawnej przysługujących im praw majątkowych,

- art. 31 ust. 3 i art. 2 Konstytucji, przez wprowadzenie ograniczenia w korzystaniu z możliwości ochrony własności i innych praw majątkowych przez osoby, których nieruchomości zostały nabyte na rzecz gminy na podstawie przepisów u.g.g.w.n. bez uprzedniego wyznaczenia terminu, o którym mowa w art. 49 ust. 3 u.g.g.w.n., w sposób naruszający zasadę demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej,

- art. 32 ust. 1 Konstytucji, przez naruszenie zasady równości wobec prawa w konsekwencji różnego traktowania poprzednich właścicieli, których nieruchomości zostały nabyte na rzecz gminy na podstawie przepisów u.g.g.w.n. bez uprzedniego wyznaczenia terminu, o którym mowa w art. 49 ust. 3 u.g.g.w.n. oraz poprzednich właścicieli, których nieruchomości zostały nabyte na rzecz gminy na podstawie przepisów u.g.g.w.n. i wywłaszczeniu nieruchomości po uprzednim wyznaczeniu terminu, o którym mowa w art. 49 ust. 3 u.g.g.w.n.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Zgodnie z art. 61 ust. 4 u.o.t.p.TK Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, jeżeli skarga nie spełnia wymogów określonych w ustawie i usunię-

cie jej braków nie jest możliwe, gdy braki te nie zostały usunięte w terminie albo gdy skarga jest oczywiście bezzasadna.

Konstrukcja skargi konstytucyjnej wynika wprost z art. 79 ust. 1 Konstytucji stanowiącego, iż każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Wymóg ostatecznego orzeczenia wskazany został przez prawodawcę również w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, zgodnie z którym skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

W postanowieniach pełnego składu z 10 marca 2015 r. (sygn. [...]; OTK ZU nr 3/A/2015, poz. 35) i 1 czerwca 2022 r. (sygn. Ts 43/18; OTK ZU B/2022, poz. 148) Trybunał Konstytucyjny przypominał, że przesłanka „ostatecznego orzeczenia”, o której mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, wyraża się w nadzwyczajnym i subsydiarnym charakterze skargi konstytucyjnej, przysługującej dopiero w przypadku braku proceduralnej możliwości inicjowania dalszego postępowania przed sądem lub organem administracji publicznej w sprawie, której skarga konstytucyjna dotyczy.

Tymczasem postępowanie w sprawie konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego, naruszonych – jego zdaniem – na podstawie kwestionowanych w skardze przepisów, nie zostało ostatecznie zakończone wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 listopada 2022 r. (sygn. akt [...]). Mocą tego orzeczenia sprawa została bowiem przekazana do ponownego rozpoznania Wojewódzkiemu Sądowi Administracyjnemu w L. Wbrew twierdzeniom skargi konstytucyjnej, wskazany wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego nie posiada zatem waloru ostateczności w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

Okoliczność ta stanowi samodzielną podstawę odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na niniejsze postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.